

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam. 53. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy óra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Szombat, július 27.

Mi az a többség? A kereskedők.

Gyalázat sarával szennyezve áll a magyar nemzet a világ előtt. Az egész világ tudja róla, hogy eladta magát. Lehet-e nemzetre nagyobb gyalázat ennél? S ma ezt világszerte nyíltan hirdetik rólunk. A bécsi katonai hatalom lapjai büszkén és megvetéssel írják, hogy a magyar nemzet most már köteles minden követelésüket szó nélkül teljesíteni, mert ők a választáson megvásárolták ezt a nemzetet.

Sok szeggyen tapadhat egy nemzetre, de nagyobb és megalázóbb nem lehet, mintha rámondhatják, hogy eladta magát. S ennek a szégyennek a szörnyű bélyege ég most a magyar nemzet homlokán.

Egész Európában ma egyedül a magyar nemzet szolgált rá erre a megalázó vádra. Valóban eladta magát. Ezt most már mindenki tudja. Tagadni se lehet. Ezer meg ezer bizonyíték van rá. De kell-e még bizonyíték, mikor maguk a történelmi adatok minden bizonyítéknál meggyőzőbben beszélnek? 1905-ben a kormányhatalom ellenére a nemzet összetörte a szabadelvű pártot s ellenzéki többséget választott. 1906-ban, a parlamenti korszak legtisztább választásán óriási többségbe jutott a függetlenségi párt. 1910-ben kinevezték a kormányra a régi szabadelvű párt bukott embereit s ez a kormány a választáson a függetlenségi párttal szemben többséget kapott.

Ezek az adatok megmondanak mindent. Aki nem is látta 1910-ben a pénznek és pálinkának szemérmelen s fékevesztett orgáját, annak is éreznie kell, hogy ez a nagy visszaváltozás nem történhetett becsületes uton; annak is rá kell jönnie, hogy ez a nemzet 1910-ben eladta magát. S ezt megérti mindenki, tudja mindenki, így él ez a köztudatban, s így lesz feljegyezve a történelemben.

A Tiszák tették rendszerré Magyarországon a választási vesztegetést s ennek a Tisza-rendszernek minden eddigi fogalmat sokszorosan meghaladó műve volt az 01910-iki választás világraszóló gyalázata.

Csapás is, szeggyen is özönnelszadt erre a nemzetre egy ezredév alatt. De ilyen gyalázat nem szennyezte még a nevet soha. Vesztegetésekről tud a magyar történelem különösen a nagy urak megvásárlásával tele van az utolsó négy szá-

zad. Hanem hogy az egész nemzet eladta volna magát, ilget még mostanáig nem jegyzett fel a történetünk. Ennek a szégyennek a felidézése a mai nemzedékre maradt.

Soha még ennyire nem sülyedt ez a nemzet, mint most. A fiórvátokat se letörni, se megvásárolni nem bírta Khuen. A magyar nemzet első szóra eladta magát. Európa népei közül egyedül mi uszunk most ebben a gyalázatban. Minden más országban csodás fejlődés fakad a nemzetek öntudatos munkájából, csak a magyar nemzet fetreng nyomorultul a vesztegetés, a prostitúció undok mozarában.

Hogy jutottunk idáig? Hogy letünk erkölcsre, haadásra utolsók Európa népei közt? Igazán ennyire hitvány lett, ennyire lealjasodott már ez a nemzet?

Nem igaz. A magyar nemzet nem aljas, a magyar nemzetre ma sem lehet igazságosan rámondani, hogy eladta magát.

Kik adták el magukat? Megvan a kimutatás róla. Mindössze 370.000 szavazatot kapott a kormány. Háromszázhetvenezer ember szavazott gyengéségből, vagy hitványságból, pénzért, vagy erőszak nyomása alatt a munkapártra. Háromszázhetvenezer ember szavazatából származott a munkapártnak az a többség, melynek jogán Tisza István felmerte forgatni Magyarország törvényes rendjét.

Ötmillió felnőtt férfi állampolgára van Magyarországnak. Abból mindössze háromszázhetvenötezer vásároltak meg (harminc millióért). S háromszázhetvenezer ember hitványsága miatt most ötmillió emberre mondják rá, hogy eladta magát, s egy huszmilliónyi nemzet áll a prostitúció gyalázatával megbélyegezve a világ előtt.

Mintha ötven emberből három hitvány akadna s ezért mind az ötvenet beledöntենék a gyalázatba. S mintha három ember aljassága miatt kétszáz embert bélyegeznének meg.

Igazságtalanság ez. Nem a nemzet gyengésége és hitványsága okozta ezt a gyalázatot, hanem a gonosz választási rendszer, amely lehetővé teszi, hogy háromszázhetven ezer megvásárolt, vagy megfélemlített ember szavát úgy tüntessék fel, mint egy huszmilliónyi nemzet többségének akaratát.

Nem a nemzet adta el magát, nem

a nemzetet fizették meg, hanem háromszázhetvenezer embert. 1526-ba megvették ötven főurat, 1723-ban százat, 1910-ben háromszázhetvenezer választót. Ennyi a különbség.

Az a száz főur se volt a nemzet, ez a háromszázhetvenezer választó se a nemzet. Csak a körülmények ereje, az alkotmány szervezetének hibája teszi, hogy ennek a száz, vagy háromszázhetvenezer embernek a bünéért szenvedni kell az egész nemzetnek. Ez a nemzetnek nem gyalázata, csak szerencsétlensége. S az igazságos történetírás, ha fel fogja jegyezni, hogy 1910-ben a magyar nemzet eladta magát, azt is utána teszi, hogy ez alatt a nemzet alatt nem az ország huszmillió polgárát kell érteni, hanem csak mindössze háromszázhetvenezer választót.

Háromszázhetvenezer ember szavazatát kapta meg a munkapárt. Ez még a mai választóknak se többsége. A nemzetnek pedig elenyésző csekély töredéke. S Tisza István ezzel a háromszázhetvenezer megvásárolt szavazattal feljogosítva érzi magát arra, hogy zsarnoki önkényvel gázolja le huszmillió ember jogait. S azt mondja, hogy ő a többség akaratát érvényesíti. Mintha kétszáz emberből kiállana három szavát mondaná, hogy ő a többség s követelné, hogy a többi százkilencvenhét mind engedelmessédjék az ő akaratának. De talán jó, hogy így van. Mert a szeggyenmardosástól megmozdul az egész nemzet s egyesülten támadja meg és rombolja le azt a gonosz rendszert, amely lehetővé teszi, hogy pár százezer ember hitványsága huszmillióra hozzon gyalázatot s pár százezer ember megvásárolt szavazatával huszmilliónak a jogát és érdekét gázolhassék egy idegen hatalom elbizakodott cseledelei.

Buza Barna.

Nemzeti Orfeum és Kabaret
Petőfi-tér 9. A vasúttállomással szemben.

Teljesen új társulat! Világvárosi attrakciók!
Naponta új bohózatok.
Kezdeté 9 órakor. Belépő-díj 1 korona.
Számos látogatásért esedez az Igazgatóság.

Az új adótörvény.

Már alig pár hónap választ el az új adótörvény életbelépésétől és az országban még most is a legnagyobb tájékozatlanság uralkodik az új törvény ismerését illetően.

Eddig négyféle kereseti adó van érvényben. Nevezetesen: az I. és II. osztályú, amit a családok és családtagok fizetnek, a III. osztályú, amelyet a fizetéses alkalmazottakra róttak ki.

Az új törvény nem ismeri a kereseti adók osztályozását, hanem egyedül «Az általános kereseti adó» lesz.

Az új adó szerint a 800 koronáig terjedő kereset (nem jövedelem) adómentes.

Ez egy csaknem illuzórius kedvezmény, mert ilyen csekély keresetből ma nem élhet meg Magyarországon senkinek. Csak éppen a koldusok élhetnek majd adómentességgel.

A kereseti adókulcs a következő lesz: 801 koronától 1000 koronáig 1 százalék, 1001 koronától 2000 koronáig 2 százalék. Ezenfelül pedig 3 százalék.

Aki keresetét be nem vallja, adójának 25 százalékaig bírságozhatják meg.

A bevallás a következőképpen történik: Mindenki bevallja 1) az elmúlt évi bruttó keresetét; 2) üzleti kiadásait, ebbe beleveszi az adókiadást is; 3) Befektetett üzleti tőkéjét; 4) alkalmazottait és ezeknek bármily címen szereplő járandóságait; 5) üzleti és lakhelyiségeinek bérösszegét; 6) kamattartozásait; 7) a huszparosok az előző évben leölt állatok számát; 8) fuvarvállalkozók lovaik számát; 9) iparosok és kereskedők becsatolhatják zárómérlegüket, ha akarják. Bármennyire részletesnek lássék is a bevallás, már most megállapítható, hogy a gyakorlatban nem válik be, s egy lépéssel sem halad előre az adózási rendszer.

Mert igen kevés kiskereskedő lesz, aki egészen pontosan megtudná mondani, hogy mennyi a keresete. Hiszen a legnagyobb része nem vezet olyan könyveket, melyekből ez a legfontosabb adat kitűnne.

Már pedig az új adótörvénynek éppen az a célja, hogy az adózási rendszert belterjesebbé tegye, hogy az adóalapot ne tapogatózás, rebuszfejtés, hanem reális adatok alapján állapítsák meg.

Eddig a kereseti adó kulcsa 10 százalék. Most pedig 1 és 3 százalék között változik.

Nagyon téved, aki azt hiszi, hogy ez a szembetűnő percentuális differencia adócsökkenést jelent. Nem. Egyetlen állam sem teheti, hogy a Egyetlen állam sem teheti, hogy adóvédelmét leszállítsa.

Legkevésbé pedig Magyarország, amely előtt még annyi út áll, míg a valóban kulturálatlanok sorába léphet.

A kereseti adó alacsony voltát kiegészíti az ugynevezett jövedelmi adó és az esetleges adópótlék.

A jövedelmi adó nem lesz más, mint a keresetnek másodszori megadóztatása. Ez az adó nem pótolja a mostani 35 százalékos általános jövedelmi pótdadót.

A jelenlegi adózási rendszer szerint 29 millió korona az állam kereseti adóvédelmé. Arra az esetre, hogyha az új adótörvény a hozzáfűzött várakozásnak nem felel meg,

vagyis, ha a bevallások nem lennének annyira őszinték, hogy akkora adóalapot nyújtanának, amely a leszállított percent mellett az évi 29 millió koronás adóvédelmet biztosítaná, a pénzügyminiszternek jogában áll pótdadót kivetni és pedig 33 százalékgig közigazgatási uton, azontul pedig törvényhozásilag.

Mi következik ebből? Az, hogy az adózó sohasem tudja mennyi lesz az év végén az adója, mert a pótdadó réme mindég ott lebeg a feje felett.

A bizonytalanságot még az is növeli, illetve állandósítja, hogy azon esetben, ha a kereseti adóvédelem eléri a maximumot, az évi 30 millió 160 ezer koronát, úgy a miniszter javaslatára a törvényhozás leszállíthatja az adókulcsot.

Ez az intézkedés azonban aligha történik csak egyszer is meg, mert az állam szükségletei évről-évre növekednek, ami az adónak nem leszállítását, hanem emelkedését vonja maga után.

Az a remény, mintha az új törvény a kisemberek terhét könnyítené egyelőre, amíg a gyakorlat nem csiszolja ki egészen, hiu ábrándnak bizonyul.

A létminimumot 800 koronába állapítja az új törvény. Azt pedig bizonyítani is felesleges, hogy 800 koronából megélni nem lehet. Legkevesebb 1400 korona kell a megélhetéshez. Vagyis a legszegényebb emberek, kik eddig napszámosi jogon adómentesek voltak, most adó alá kerülnek.

Ezek a főbb vonásai az új adótörvénynek.

Kereskedői hitel

Sehol sem gyakoribb a támadás egyéni, politikai, kereskedelmi becsület ellen, mint Magyarországon. Nem mulik el nap, hogy ne furdatnának meg valakit a becsületvesztés pocsolyájában. Osztályküzdelmek kiélezett harcának korát éljük, politikánk most járja meg a demokrácia felé vezető utat, kereskedelmi és ipari életünknek hatalmas küzdelmet kell folytatnia, hogy helyreponálja évszázadok mulasztását. Csupa átmenet, csupa küzdelem, melyben naponként hullanak el küzdő felek, melyben számtalan alkalom nyílik a vádaskodásra. Mindnyájan tudjuk, hogy — sajnos — sokszor igaz a vád, de ennél is szomorubb, hogy hányszor lesz igazságtalan küzdő efgyverre a szó, amely becsületet ront, vagy akár csak valótlan állít. Egy rosszakaratu, vagy csak könnyelmű szájról hangzik el egy kijelentés, és a hogy embertől-emberhez halad, lavinává nő és a szó-lavinának is összemolása a vége: elnyel valakit a nagy Galeotto.

Fiatal, fejlődő közgazdasági életünkben pusztítanak leginkább az ilyen lavinák. Itt annál súlyosabb a támadás, mert a hitelt éri, a kereskedelemnek ezt a roppantul érzékeny, mindenre reagáló alapját. Nálunk, Magyarországon, nemcsak egész kereskedelmünk, de egyes cégeknek is gyöngébb lábón áll és könnyebben megrendíthető a hitele, mint másutt, más országokban. Gyors

pezsdlésben, rövid évek lázas munkájával kell szilárd versenyzésre alkalmas ipart, kereskedést teremtenünk. Számos iparág, sok kereskedelmi üzlet hiányzik még a mi kereskedelmi életünkől, még több azoknak a száma, melyek nincsenek helyesen és gyökeresen kiaknázva. Alig van ország, ahol nagyobb és állandóbb a kereslet tőke iránt, mint nálunk. Csak bankéletünk aránytalan fejlettségére kell gondolnunk és előttünk áll a magyar közgazdasági élet legjellemzőbb képe.

Naponta tucatszám olvashatjuk a fizetési képtelenségeket. Egy óra alatt utat vágott magának a gyanu a lelkekbe befészkelődött a bizalmatlanság, veszedelmesen meginog a tőzsdén a közgazdasági élet paramétere. Aztán jön a run és yele a pusztulás.

És ilyenkor, ilyen minden érintésre megingó egyensúlyviszonyok között, rosszakaratulag, bűnös szándékkal terjesztenek valótlan híreket elismert, megbízhatónak tudott kereskedők hiteléről. Magyarországon az irigység, és káröröm, az igazságtalan fegyverekkel vívott küzdelem foglalja el a megértő, vállvetett, közös munka helyét.

A Császári Nyílt Parancs. Hatvanéves évforduló.

A magyar ügyvédség történetének tegnapi fontos évfordulója volt. Hatvan esztendő telt el a császári nyílt parancs megjelenése óta, mely 1852. július 24-én látott napvilágot és szabályozta az ügyvédi kar viszonyait. Az akkori ügyvédség j erőszakos és — mondjuk így — ru-fangos eszközökkel dolgozott, melyek ma már bizonyára megengedhetetlenek.

Július 24-én megjelent a Császári Nyílt Parancs, mely elrendeli, hogy minden ügyvédnek folyamodni kell, hogy praxisát folytathassa; azok pedig, akiknek megengedik, tartozniuk két év lefolyása alatt újabb vizsgálatot tenni az osztrák polgári büntető-törvényből. Ez alól azonban ki vannak véve azok a nevesebb ügyvédek, akik hosszú idő óta állanak az igazság szolgálatában. A gyakorló ügyvédek számát, a helybeli szükség-hez képest, bizonyos számra fogják korlátozni és arány szerint fogják őket országszerte széjelosztani. Az ügyvédeknek semmi mellékes hivatal nem szabad elfoglalniuk és kitűzött lakóhelyüket felsőbb engedelem nélkül elhagyniuk nem szabad.

Elrendeli továbbá a Császári Nyílt Parancs, hogy a megyei törvényszékek helyén ügyvédi választmányokat fognak kinevezni, amelyeknek az lesz a feladatuk, hogy megállapítsák az ügyvéd lakóhelyét, véleményét adnak a benyújtott kérelmekről és ügyelnek az ügyvédi kar becsületére és méltóságára. Ha a kitűzött esküformát az ügyvéd a kiszabott határidő alatt le nem teszi és így hivatalába nem lép; ha csőd, vagy gondnokság alá jut, ha nyereségvágyból eredő, vagy közérkölciséget sértő vétség miatt legalább hathónapi fogházra elítélnék, az ügyvédek sorából törlik. — Végre a jövőben ügyvédi képességet és állomást csak az nyerhet, ki előlegesen megszerezte a törvénytudori méltóságot és a szükséges gyakorlat után az ügyvédi vizsgát letette.

A város

a honvédelmi miniszterhez.

Debreczen városa is megmozdult a honvédhadosztályparancsnokság és a honvédtüzérség elnyeréseért. A tanács megbízásából Kovács József polgármester a következő feliratot intézte a honvédelmi miniszterhez:

15523—1912.

Nagyméltóságú m. kir. Honvédelmi Miniszter Ur!

A m. kir. honvédség fejlesztéséről szóló 1912. évi XXXI. törvénycikk határozmányai szerint hadosztályparancsnokságok és tüzérezredek felállítására rendeltetvén el, mely tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy városunkban hadosztályparancsnokságot s tüzérezredet tartalék alakulataival elhelyezni méltóztatssék.

Városunk egy népességénél fogva, mint kulturális szempontból, valamint talajviszonyai tekintetében is jogosítva van arra, hogy a katonai létszám emelése mellett egy új fegyvernem és magasabb parancsnokság elhelyezéseül szolgáljon.

Városunk mindenkor tudatában volt törvénszerinti kötelezettségének s az itt állomásozó csapatok kifogástalan elhelyezésétől és mindenemű szükségleteinek biztosításáról mindég készségesen gondoskodott. A közelmúltban fölépítette a közös hadsereg részére egy huszárezredtűrsz és egy huszárezredtűrsz elhelyezésére szolgáló modern laktanyát, majd egy évvel ezelőtt a mai kor fejlett igényeinek teljesen megfelelő új csapatkórházat, ez évben pedig az időnként felemelt létszám befogadására szolgáló, 750 ember és 150 lóra való vasbetonból készült barakokat építtette, mely barakok mint az országban egyedülállóak a szaktérfaik által kiválóan ismertettek el, most pedig a honvédség fejlesztése folytán szükségessé vált elhelyezésre úgy a gyalogság, mint a lovasság részére teljesen új elsősosztályú laktanyák felépítése iránt a tárgyalásokat megindította. Törvényhatósági bizottságunk a folyó hóban tartott közgyűlésében a felveendő nagyköltséson összeg megállapításánál nemcsak az eddigi gyalogsági és lovassági laktanyák helyett új modern laktanyák építési költségeit, hanem a fölláttandó és városunkban elhelyezendő egy honvédtüzérség részére szükséges első osztályú laktanya költségeit is számításba vette és ezen célok megvalósítására 8 millió koronát előirányzott, mert is azon kedvező helyzetben vagyunk, hogy már most ajánlatot tehetünk Nagyméltóságodnak egy tüzérezred és tartalékalkuláinak elhelyezésére szolgáló laktanyának a beszállítási törvényben megállapított térítések ellenében való fölépítésére és arra, hogy a hadosztályparancsnokság és mellékhatálai részére megfelelő irodai helyiségről gondoskodni tudunk.

Mély tisztelettel kérjük ennél fogva Nagyméltóságodat, hogy ezen ajánlatunkat elfogadni és a laktanya terület kijelölhetése végett a további intézkedéseket mielőbb megtenni méltóztatssék.

Debreczen sz. kir. város tanácsának 1912. évi július hó 25-én tartott üléséből.

Kovács József, polgármester.

Az öreg tartalékosok fegyvergyakorlata.

Az öreg tartalékosokra nézve a honvédelmi miniszter nagyfontosságú rendeletet bocsátott ki az illetékes honvédparancsnokságokhoz, a mely szerint az idegi fegyvergyakorlatokra már behívott 11. és 12. évfolyambeli tartalékosok a további fegyvergyakorlatok alól felmentendők lesznek. Az új honvédelmi törvény 9. szakasza 1. pontjának alább szövege szerint idézett bekezdése az átmenet alatt a régi törvény szerint besorozott 11. és 12. évfolyambeli tartalékosokra is kiterjesztették. A mondott bekezdés szó szerint így szól:

A 11. és 12. szolgálati évben időszaki fegyver- (szolgálati) gyakorlatokra való behívásnak csak akkor lehet helye, ha oly fegyver (szolgálati) gyakorlatot kell pótolni, amely fegyver- (szolgálati) gyakorlatra kötelezett egyén személyi viszonyainak figyelembevételével elhalasztott, vagy büntetendő hibája miatt elmulasztott.

A rendelkezés intenciója az, hogy a harminc éven felüli, már nagyrészt családost és megállapodott elethivatással bíró tartalékosok a fegyvergyakorlatok idejében, azaz a nyári idő alatt rendszeres foglalkozásuktól és keresetüktől el ne vonassanak. A védtörvény e rendelkezése természetesen csak az új törvény szerint besorozottakra vonatkozik, de a honvédségi törvény «átmeneti rendelkezései» a régi törvény szerint besorozott tartalékosokra is kiterjesztik a kedvezményt, most pedig a honvédelmi miniszter rendelete a közös hadsereg tartalékából a honvédség tartalékába áthelyezett 11. és 12. évfolyambelieket is bevonja e kedvezmény keretébe. — Minthogy pedig a honvédség tartalékában ilyen évfolyambeli fegyvergyakorlatra kötelező a tag 8300 van — a közös hadseregtől a honvédség tartalékába áthelyezett fegyvergyakorlatra kötelezettek száma viszont 62.400, így tehát a honvédelmi miniszter idézett rendelkezése alapján összesen 70.000 ember nyer részesedést a kedvezményben.

A magas politika.

Roszsul áll a mungók szénája.

A július elsején megtartott közös miniszteri tanácskozás után minden felhivatalos magyarázat dacára az történt, hogy az új acélgyútrákra kért 250 millió kötetelést a hadügyi vezetőség nem ejtette el, csak elhalasztotta. Ugyanezt megerősítik most jól értesült bécsi körök is, sőt leleplezik, hogy Schönhaichot azért menesztette a trónörökös, mert a magyar kormánygal szemben elejtette az ügykövetelést s kötelezettséget vállalt, hogy öt éven belül a katonai költségek nem fognak emelkedni. A honvédtüzérség ügyira-

vonatkozó közlést hivatalos részről megcáfolják.

A politika eseményei közé tartozik, hogy Justh Gyula hír szerint már megkapta a választ a kabinet-irodától arra a beadványra, amelyet Károlyi Mihály gróf útján nyújtott be s amelyben egyenesen azt kérdezte a királytól, hogy a történetek után megtartsa-e a titkos tanácsosi rangját, vagy sem. A válasz az, hogy «az ügy elintézésre nem alkalmas.» Most már Justh Gyula a sor, hogy maga döntse el, akarja-e használni a titkos tanácsosi címet, vagy sem.

A munkapárti képviselőkre nézve kellemetlen hírek érkeznek a vidékről. Igen sok helyütt maguk amunkapárti választók fordultak képviselőik ellen s követelik tőlük, hogy tartsanak beszámolót s indokolják meg, hogy miért támogatták a parlamenti erőszakot. Ezekben a képviselőikben azonban nem igen mutatkozik hajlandóság beszámolóbeszéd megtartására. Azok pedig, akik mégis tartanak beszámolót, csak zártkörű társaság előtt cselekszik meg, de ott sem menekülhetnek a zavaró s gúnyos közbekiáltások elől. Megemlítjük még azt a különös beszámolót, amelyet Münnich Kálmán iglói képviselő tartott. A nevezett képviselő csakugyan beszámolt és pedig a kijárásiáról. Egész statisztikát csinált arról, hogy kiknél és kiknek mit járt ki. Így például privát embereknél elintézt 253 ügyet s elintézés alatt áll 794 ügy. Mindenesetre egész különös formája a képviselői beszámolóinak.

Elaludt

a „gyilkosság“ után. A csirkeöl szenzációja.

Érdekes bűnügyet tárgyalt tegnap délelőtt a szegedi törvényszék büntető tanácsa. Fialat szegedi iparos lalt a vádlottak padján, a bírök előtt. Mőgötte börtönör, aki éppen úgy, mint a bírök, meg a hallgatóság is, alig bírta visszafojtani a nevetést a tárgyalás ideje alatt. Mert ennek a roppant érdekes bűnügynek kacagásra készülő előzményei vannak.

Nagy Kálmán a vádlott, aki ez év májusában egyik alsóvárosi korcsmában mulatott több társával. Mialatt a poharakat üritgették, multak az órák. Hajnal felé járt az idő, már világosodott, mire ott hagyták a korcsmát, természetesen valamennyien a háztalakat támasztgatták, amint hazatéltek mentek. Nagy Kálmán utközben legnagyobb ellenségének, Kiss Antalnénak háza előtt is elballagott. Bőrmennyire is be volt rugva, annyira józan volt, hogy eszébe jusson egy bolognd ötlet.

— Megboszulom azt a sok kellemetlenséget ezen a nőn, — mondta magában, — amit nekem éveken át okozott. Kitékerem a csirkei nyakát.

A gondolatot tett követte és alig telt el néhány perc, Nagy Kálmán már Kiss Antalné házának kapuját fészegette és ki is feszítette. Nagy-nehezen odabotorkált az udvarban levő tyuktrechez és keresgélmi kezdte a benne levő csirkéket. Sikertült is neki kettőt elfogni és megfojtani.

Miután így mérgét kitöltötte, a menekülés következtet volna. De mit

tesz Isten?! Nagy Kálmánon előt vett a sok elfogyasztott bor és ott a csirkeöl mellett elaludt. Másnap aztán ott találták a megfojtott csirkék között.

Kiss Antalné szaladt a rendőrségre, ott elmondta az esetet és gyilkosság miatt tett feljelentést Nagy Kálmán ellen. Mivel ezt visszautasították, meglegedett azzal is, hogy lopás miatt indult meg a «csirkegyilkos» ellen a vizsgálat.

Nagy Kálmán letartóztatták, ma börtönör hozta be az ügyészség fogházából a tárgyalóterembe. Miután a vádat ismertette az elnök, Nagy Kálmán így adta elő védekezését:

— Pechem volt, elaludtam. Nem akartam én lopni, csak boszút álltam Kiss Antalné a sok kellemetlenség miatt.

A törvényszék nem lopás, hanem idegen vagyon rongálása miatt ítélte el Nagyt egy hónapi fogházra és száz korona pénzbüntetésre. Az ítéletben, tekintettel arra, hogy már három hónapot töltött vizsgálati fogságban, megnyugodott Nagy. Mivel a büntetést a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vélte a bíróság, — mindjárt szabaddá is helyezte Nagyt, akinek bizonyára örökre elment a kedve a csirkefojtogatástól.

A megcsalt férj bosszúja.

Felkonczolta hűtlen feleségét.

Nehéz sorja — mint sok más magyart — Amerikába vitte Nagy Péter vittkai-földmivest is.

Amíg Nagy Péter Amerikában gyűjtögette a dollárt, azalatt itthon hagyott hites felesége vigasztalást keresett magának, amit meg is talált egy jóképű vittkai legény ölelő karjai között.

Akadtt azonban a Nagy Péterék bajban levő családi életének valami derék védangyala, aki sietett Nagy Pétert Amerikába tudósítani, hogy míg ő odakint izzad, ázalatt itthon kutya jár a kertben.

Szegény Nagy Péter otthagya a kolbászból font amerikai sövényt és anélkül, hogy ezt előre jelezte volna, hazavitorlázott. Itthon aztán olyan tagadhatatlan tanujelét konstatálta felesége hűtlenségének, a melyért a legjobb akarrattal se válalhatta a eflélősséget.

Szemrehányást tett az asszonynak, hűtlensége miatt, miközben szóváltás támadt köztük. A veszekedés hevében, mikor Nagy Péter látta, hogy az asszony még csak nem is bánja bűnét, elkeseredésében felkapott az asztalról egy konyhakést és azt az asszony hasába vágta, úgy, hogy a szerencsétlen nőnek nyomban kifordultak a belei.

i Nagy Péterné alig pár órai kín-lódás után meghalt, a férj pedig önként jelentkezett a csendőrségen, ahol letartóztatták.

OLD BOYS.

Két old boys csapat, a vidám bakkecskék és a fúrge krokodilusok mérkőznek. A bíró a football-szabályok vaskos könyvével hóna alatt s mindjárt két pápaszemmel az orrán, hogy megelőzze a: pápaszemet a bírónak! kiáltásokat, — bevonul. A közönség viharos rah-rah-rey! jusz é! ordításba tör ki, amire a csapatok háromszoros: hejeje-hujaja-hahaha! csatakiáltással válaszolnak.

A kapitányok tisztos komolysággal középre lépdelnek, egy bíró egy pakli kártyát huz elő zsebéből s makaón elemelik a helyválasztás jogát. A bakkecskék ószszakállu kapitánya habozik, hogy ötre bevágjon-e, mi alatt csapata drukkolva kibicel. Altalános elszőnyedésre bevág, hatost vesz hozzá, amire játékosai föllázadnak s lecsapják a kapitányságról, a bíró pedig kiállítja.

A «dupla vagy semmi» indítványt a bíró elveit és sipjába fuj. A lapda szépen, lassan, öregesen elindul.

— Huzd! — kiáltja a tribün népe. A halfok megfogadják a biztatást, belekapaszkodnak a lapdát vivő csatár ingébe s húzzák. A labda ezalatt elgurul. Öten robognak utána, öten rugnak egyszerre feléje s öten luftoják el egyszerre. A bíró megállítja a játékot, megállapítja az országos luft-rekordot, jegyzőkönyvet vesz föl róla s a rekordot hitelesítés végett a MLSZ útján a pancsovai magyar királyi állami gubacsbevaltó hivatalhoz fölterjeszti.

A szenzációs rekordjavítás fölvilágyozza a csapatokat. Különösen a fúrge krokodilusok lelkesednek, mert az ötös luft-ban három az ő táborukból került ki. Aki a football pszichológiájával tisztában van, az megérti, hogy mi öntött energiát tehát a krokodilusok csapatába s mi okozta, hogy a következő percekben vehemes támadást vezettek a «bakkecskék» kapuja ellen. A támadás magával ragadta a közönséget, amely zivataros «ej ha!» kiáltásokkal nyilvánította tetszését. Magával ragadta a bírót is, annyira, hogy midőn a kapu előtt a csatárok sorra elhibázták a labdát, odarohant ő maga és — egy hatalmas rugással a gólba juttatta.

— Ohó! — hangzott föl a tiltakozás, mikor a bíró büszkén a saját góljára, a középpontra helyezte a labdát.

— Pfüj, bíró!
— Bétécé!
— Maga svéd!
— Sverje!

A tribün tombot, a bíró keményen farkaszemet nézett a zugó tömeggel.

— Mit én svéd?! Ez sértés! És ezt a krokodiluspart mondja? Jó! Tizenegyes!

Es a fölkapott labdát a krokodilus kapu előtt a tizenegyes pontra helyezte. A következő percben már oly erővel rugták a tizenegyeset, hogy a kapus hasravágódott tőle. Száz kilós, gömbölyű termete teljes súlyával a labdára zuhant, amely harigpos pukkanással — szétrepedt.

A bíró sipjának három méla füttyje erre a mérkőzés befejezését jelezte. A közönség pedig a divatos rah-rah-rey! Ha-nes Kohle-maj-nen! kiáltózással távozott.

Jorkk.

A kisteleki

Oedipusz.

Elítélt vérfertőzők.

A szegedi ítélőtábla három évi fegyházra ítélte Kővágó Máriát, és hat havi börtönre ennek fiát, Pált, akik több mint tíz esztendeig vadházasságban éltek egymással.

Kővágó Mária egy lizsai tutajosnak leánya. Tizenhat esztendő korában törvénytelen fiúnak adott életet. Ez a fiu Pál, most 34 éves. Kővágó Mária 14 évig élt együtt Pál atyjával; ennek halála után azonban fiával kezdett viszonyt, mely csak a katonáskodás három esztendeje alatt szűnt meg. A fiu, mikor visszatért a katonaságtól, visszament anyjához a kisteleki tanyára és folytatta a szeretőkezelést, melyből négy gyermek származott.

Jellemző a tanyai lakosság elmaradottságára és erkölcsi érzékének korlátosságára, hogy a förtelmes viszonyról mindenki tudott a tanyákon, de senki sem ütközött meg rajta, senki sem jelentette fel őket a hatóságknál. Tavaszszal mégis napfényre került a dolog és a vérfertőzők a szegedi ügyészség fogházába kerültek.

A törvényszéki tárgyaláson a fiu mindent bevallott és csak azzal védekezett, hogy gyereke ember volt, mikor anyja elcsábította nem tudta, mit cselekszik, később pedig annyira megszerette és megszokta, hogy nem tudott tőle elszakadni. A bíróság figyelembe vette az enyhítő körülményt és a fiut hat havi börtönre ítélte, míg anyjára három évi fegyházat mért ki.

Felbuzdulás folytán tegnap tárgyalta a büntető tábla és jóváhagyta a törvényszék ítéletét.

Hazafi Vély János.

Alacsony, pászszemes, nagyon öreg, szívmagyarba öltözött ember bukkant fel tegnap az utcákon. Fokos is van természetesen, de ezt egy mellényén elhelyezett kampóra akasztja, mert — hogy úgy szóljunk — ennek a kis öreg embernek, aki van vagy 400 esztendő, jellege ez a fokos, hozzátartozik az egzisztenciájához, éppen úgy, amint a festők széles karimájú kalapja, a zeneszerzők félretaposott cipője és az álhirlapírók bárszonykabátja járnak.

Hazafi Vély János a neve ennek az öreg magyarnak és — költő. Ugy-e bár, emlékeznek néhai, kellemes emlékeztető Hazafi Jánosra, aki néhány év előtt kihuzta a magyar hegedősök és igricek korát. Utódja és állandója szerint unaoóccse, hazafi Vély János úgy érezte, hogy ez excentrikus figurákra berendezett országban lehet még valamit csinálni, hát — verseket ír.

Tiszára nagyon haragszik az öreg. Majd nekünk jött, mikor megkérdeztük, hogy mi a véleménye a gesztigrófról. Utalt arra, hogy a szabadságharcban Bem vezér oldalán harcolt és Petőfi személyesen ismerte, hát

ő róla ne tételezzék fel, hogy a hazáruulók pártján van. Azzal egy 20 strófiás verset nyomott a kezünkbe, melynek egyik szakasza ez: (megígértük neki, hogy leközzöljük.)

Pusztuljon el a kegyetlen zsarnok
És helyébe tenésszenek barmok
Jöjjön el a bosszuállás napja
Szennyes lelkét rágja és harapja.

Ezek után tisztában lehetnek önök azzal, hogy nem lehet az öreg hazafiasságában kételkedni.

Hatvanegy halott nyolcvan sebesült.

Az amerikai vasutak vonalain egymásután történek a legborzalmasabb katasztrófák. Kezünkbe került egy amerikai angol újság és annak első oldalán két külön cikket találtunk: mindkét cikk vasuti katasztrófáról számol be. A lap nem tünteti fel tulságosan retteneteseknek a szerencsétlenségeket, habár a két tudósítás összesen hatvanegy halottól és ötvennél több sebesültől tesz említést. Az amerikai híradások itt következők:

Julius 5-én itt újabb nagy vasuti katasztrófa történt. A katasztrófa színhelye ezuttal Pennsylvania állam volt, melynek Wilpen városkájához közelében egy kettősmozdonyu teher vonat valószínűleg összeütközött egy kirándulókkal telt személyvonattal. A személyvonat egyetlen kocsiából állott, mely kocsi zsutolóság tömve volt kirándulókkal, kik a július 4-iki kirándulásról tértek vissza. Az utasokkal telt vasuti kocsit mozdony vitte, mely rendes sebességgel haladt a síneken. Hirtelen kettős mozdonyu tehervonat szöguldott a mellékvágányra s óriási erővel rohant a kiránduló vonatba. Mintha papírvonat lett volna, úgy törték darabokra a tehervonat mozdonyjai a személyvonat kocsiját. A kirándulók jobbra-balra hulltak ki a kocsiból és voltak olyanok, kik száz yardnyira estek a tragédia színhelyétől. Az utasok nagy része nők és gyermekek voltak. Sok tragikus jelenet játszódott le. Miss Esther Matthews, aki ápolónő Ligonierben, hat kis gyermeket akart kivinni a zöldbe Wilpen közelében. A kis gyermekek közül kettő halálos sérüléseket szenvedett, a többiek is megsérültek s az ápolónő állapota is rendkívül súlyos. Midőn a mentők felemelték a földről az ápolónőt, az fölvetette a szemeit és aggódva kérdezősködött a kis gyermekek után. A tragédia nagy erővel sujtott le Henry Rhoddy előkelő üzletemberre és ne-jére. Három kis gyermeküket veszítették el a katasztrófa alkalmával s a szülők állapota oly súlyos, hogy orvosi gyógykezelés alatt állanak. Ligonierben egyébként majdnem minden háznál gyászolnak. A katasztrófa délután 3 óra 40 perckor történt. Az utasok közül senki sem tudja megmagyarázni, mi okozta a rettenetes katasztrófát. A halottak száma huszonegy, a sebesülteké huszonöt.

A másik katasztrófa Newyork államban, Corning város pályaudvarán történt, ahol egy expresszvonat bele-

szaladt a Lackawanna egyik gyorsvonatába. A katasztrófa csütörtökön reggel 5 óra 25 perckor történt s az összeütközésnek 41 halottja és mintegy 60 sebesültje van. A Lackawanna vasutvonal 9. számú gyorsvonata Newyorkból indult el hajnalban s Buffaloba igyekezett. A vasuti kocsik és a Pullmanok kirándulókkal voltak tele, kik rokonaikhoz, barátaihoz igyekeztek. Midőn Corning állomásra érkezett a vonat, pihenőt kellett tartania, mivel azon a sínperon, melyen a vonatnak kellett volna folytatni utját, egy tehervonat állott, melynek egyik megrongált kocsiját javították. Az idő ködös volt s az Elmából elindult és óránként 65 mértföldnyi sebességgel rohanó expresszvonat vezetője, — Schroeder gépész nem látta a jeleket, melyeket a váltóór állított fel s midőn a síneken álló gyorsvonatot meglátta: az összeütközést nem tudta elhárítani. A rettenő sebességgel haladó expresszvonat beleszaladt a mozdulatlanul álló gyorsvonatba és iszonyu rombolást okozott.

Schroeder gépész azt gondolta, hogy a Lackawanna gyorsvonata legalább is félóránnyira halad valahol a síneken s teljes sebességgel akart keresztül haladni a corningi vasuti állomáson. Az expresszvonat mozdonya a gyorsvonat két utolsó kocsiját ledobta a sínekről és félig összeroncolt egy Pullmann-kocsit. Az összeütközésnek hamarosan híre ment, de jó idő telt bele, míg segítség érkezett s a vasuti kocsik romjai között heverő emberek jarkijétsait messziről lehetett hallani. Száz és száz automobil haladt azon az országúton, mely az összeütközés színhelyére vezetett és reggel 8 órakor megkezdtek a halottak és sebesültek szállítását. Corning kórházába 13 sebesültet és tíz halottat különvonaton vittek Elmira-ba. Az összeütközésnek szomorú eredménye 41 halott és mintegy 60 sebesült. Az utóbbiak közül még többeknek reménytelen az állapota.

A világ adóssága.

Érdekesnek tartjuk, hogy néhány statisztikai adatot mutassunk be a világ államainak adósságáról. — Egyetlen állam van a világon, a mely adósságmentes és ez Reuss német szövetségi állam. A világ többi államában sokkal kedvezőtlenebb a helyzet, úgy, hogy az egész világ államadósságának összege 157,853.48 millió márka.

A sorrendben természetesen elől állnak azok az államok, amelyek erősen fegyverkeznek. Franciaország áll a legelső sorban. — Államadóssága 26.202.96 millió, míg Németországé, mely rögtön utána következik, — 20,440.46 millió. A lakosság számához viszonyítva Franciaországban fejenként 661.67 márka, Németországban pedig 314.8 márka esik.

Oroszország államadóssága jelenleg 19,557.98 millió. Anglia és az Egyesült Államok körülbelül egy névön állnak államadósság tekintetében, amennyiben Angliának 14,954.68 millió, az Egyesült Államoknak pedig 11,615.52 millió az adóssága.

A három déli állam, Olaszország, Spanyolország és Portugália meglehetősen nagy államadósságot mutatnak fel. Itália adóssága 10,462.32 millió, Spanyolországé 7,544.88 és Portugá-

liáé 3,716.34 millió. Az állítólag zárlalt anyagi viszonyok között levő Törökország mindössze 2,345.46 millióval tartozik, míg Japán 5,565.83 millióval.

Az európai nagyhatalmak között Ausztria-Magyarország leghátul áll, amennyiben a monarchia államadóssága mindössze 4,314.07 millió.

HIREK.

Jakab napja

volt máma. A hasonnevű apostol életrajzáról fogatekős ismereteink vannak csupán és így nem tudjuk, micsoda vonatkozásban volt az élete, a halála, vagy a pusztja neve az — alkohollal. Mert a becsületes magyar vidék tradícióiban úgy él ez a nap, mint a hegyen-völgyön lakodalom, a heje-huja, szóval a vig mulatozások évfordulója. Egyéb élvezetek hiányában a vidéki ember átlag minden esztendőben háromszázhatvanötödör rendez ilyen Jakab-napot. Csak természetes tehát, hogy a holnapi szent napot, amelyen a titulus bibendit, az iddogálásra való jogcímét a hagyomány és a biblia szolgáltatta, fokozott buzgalommal és fokozott mértékben fogja megünne-pelni a vidék. A városi ember, akit a nehéz sors vastag realizmussal szaturálta, a Jakab-napot is a gazdasági olkáláról szemléli. Debreczen alkoholfogyasztása nem a naptár, hanem a pénzügyi viszonyok állása szerint igazodik.

Ha a piacon sikerül nagyobb bevásárlást eszközölni, akkor a városi ember borában fölfelé megy a gyöngy, jól teszi. De ha — miként e súlyos napokban — kiszikkad a pénztárca, a tartós szárazságban legfőbb ártezi vízzel öblögeti a buját. A fővárosban még virul a hitel, — mint közgazdasági intézmény, — de aligha tévedünk, ha kifejezést adunk a gyanunak, hogy a nagy pénztelen-ség ott is érezteti a hatását. Az utolsó falusi kocsmáros is megsingyli, hogy az olasz-török háboru rengeteg pénzt von el a világpiactól s az olasz-török háboru miatt holnap alighanem kevesebb bor és sör fog folyni a hazában. A hitelmegszorítás ezen a réven kerül szoros összefüggésbe a Jakab-kultusz hanyatlásával...

— **Terméskilátások.** A földmívelésügyi miniszterium újabb termésbecslése szombaton, e hó 27-én kerül nyilvánosságra. Addig már majd mindenütt befejezték a buza és fozs aratását s a cséplési próbák igazolják a kedvező termést. Annyi már most is bizonyosnak látszik, hogy a termés eendérnye nem fog nagyon eltérni a hivataols becsléstől, ami annyit jelent, hogy az idén a mult évhez hasonló buzatermés lesz, rozs 1,3 millió métermázsával több lesz, árpa 1 és fél millióval és zab 1,3 millió métermázsával lesz kevesebb, mint a mult évben s ha nem lesz tartós szárazság, jóval több kukorica terem az idén, mint tavaly. Az idei esztendő a harmadik lesz a jó termés sorában. A buza ára ma valamivel drágább, mint a mult esztendő hasonló időszakában volt s a zab és árpa kevesebb hoztaamt pótolja a nagyobb árpa és tengeritermés. A buza és árpa minősége nem olyan jó, mint a mult évben volt, de azért az idén sem lesz panasz.

— **«Maga utcai ténsasszony!»** — Kovács Mártonné Egyház-tér 3. sz. alatti házban összeperelt az ottani házmester: B. K. feleségével. Az összeszólkózás a padláskucs körül forgott. A nyelves házmesterné a heves szóharcban így fakadt ki Kovácsnéra:

— Maga utcai ténsasszony! Kovácsné ezért a rendőrségen bepanaszolta a hárpia házmesternét.

— **Meglopott mosónő.** Nagy Gáborné mosónő Hatvan-utca 35. sz. alatti lakos udvarába ismeretlen tettes behatolt, a bezárt padlás lakatját levette és a padláson talált mintegy 50—60 korona értékű, S. M. monogrammal ellátott férfi fehérneműket ellopta. A meglopott mosónőt érzékenyen sújtja a kár, mivel az ellopott fehérneműk nem az ő tulajdonát képezték, hanem mosás végett bízta rá azokat tulajdonosa, aki most a szegény asszonyon követeli a kár megtérítését.

— **Panasz a boltiszolga ellen.** Molnár László Csokonai-utca 20. szám alatti lakos panaszt tett a rendőrségen a vele egy házban lakó D. Gy. nevű boltiszolga ellen, aki egy eltört üvegdarabbal megsebezte Molnár Zoltán nevű 10 éves fiát.

— **Cséplés közben.** Szórád Károly 28 éves földmives tályai házában gabonát cséplelt. A cséplés befejezése után a kalászfeketét söpörte össze és a gépbe akarta dobni. Mikor lehajolt, alába megesuszott és előrenyújtott balkeze a forgó dobba került, amely karját a könyökig összeroncsolta. Szórád ajultán bukott le a gépről. Tegnapi beszéltették a kórházba, ahol a karját amputálni fogják.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Ertesítettnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet — további rendelkezésig — a következő időben fog kezdődni: Péntek este egy negyed 8 órakor; szombat délelőtt 9 órakor, délután 5 órakor, köznapon reggel egy negyed 7 és egy negyed 8 órakor. Ma, pénteken és holnap, szombaton délelőtt — Sabosz Nachmü — a Deák Ferenc-utcai templomban az «Izr. Ifjak Dalköre» fog az istentiszteleten közreműködni.

— **A négy lábú ember.** Eddig úgy tudjuk, hogy az ember — legyen az fehér-, vagy feketebőrű — két lábon járt mindig, sőt abban a véleményben voltunk és vagyunk, hogy a világ végéig is két lábon fog járni. Már azon oknál fogva is, mert csak két lába van minden embernek. No hát ezt a véleményünket döngeti most egy német tudós, névszerint Klotz ur, aki a napokban előadást tartott, melyben azt bizonyította, hogy az embernek tulajdonképpen nemcsak a lábán, hanem a kezén is kell járni, miként a majomnak. Klotz ur ugyanis úgy koszkodik, hogy nem a fej az ember legfontosabb része, hanem a gerincagy s annak is a legalsó része, tehát a négy lábán járás az egyedüli helyes. Igen, így beszélt Klotz ur, a jámbor lipcseiek előtt, akik legközelebb megalakítják a Négy lábúak Egyesületét, melynek Klotz ur lesz az elnöke. Szóval ma holnap láthatók lesznek Lipcse utcáin négy lábú emberek, akik lázasan fognak sietni napi dolgait után. S mindez Klotz ur jóvoltából, aki jüres óráiban bizonyára suszter. Csakis ennek tulajdonítható, hogy felvetette négy lábú teóriáját, mert ha boldog okoskodása valóra válna, úgy a kezekre is cipőket kell csináltatni az emberálatnak. S ezért szobrot emelhetnek a cipészek a négy lábú Klotz urnak.

— **A Nyomdászok Kisvárdán.** A Nyomdász Sport Club vasárnap Kisvárdára rándul, hogy megmérkőzzék a kisvárdai Sport Egyesület football-csapatával. Derék nyomdászaink bizonyára eddigi sikereikhez méltóan fogják reprezentálni ez alkalommal is a debreczeni football sportot.

— **A festőmunkás balesete.** Ma korán reggel a HHatvan-utca 35. számú ház előtt Nagyházi Sándor festőmunkás a villanyoszlopot festette és valahogyan a létráról leesett. Könnyebb sérülésekkel a mentők lakására szállították.

— **Izgalmas tárgyalás.** Aradról jelentik: Agoston Péter lopás vádjára állott a bíróság előtt. A tárgyalás alatt több tanút hallgattak ki, akik a vádlott bűnössége mellett tanuskodtak. Erre Agoston dühösen kiáltozni kezdett. A bíró leintette. Ekkor ökölrel rohant a bírónak, de a tárgyaló teremben időző ügyvédek segítségével a vádlottat lefogták és a börtönőröknek adták át.

— **Eltűnt pénzeslevelek.** Kolozsvárról jelentik: Az itteni postára két kolozsvári cégnek címezve két ajánlott evél érkezett kétezerháromszáz koron atartalommal. A két ajánlott levél eltűnt és a nyomozás hamarosan kiderítette, hogy a leveleket Nagy Miklós napidíjas postaszolga sikkasztotta el. A hivatalban a kályhába elhejtve meg is találták a pénz nagy részét. A sikkasztót letartóztatták.

— **Az elsült puská.** Egerfarmoshoz közel, a Szentistván mellett levő Bagjos tanyán két kis gyermek könnyelmű játéka miatt végzetesé válható szerencsétlenség történt. Kovács Erzsébet tizenkétéves kis leány Egerfarmosról nénjéhez, Bessenyei Istvánéhoz ment átogatába. Ott üt a szobába egy asztalnál, míg körülötte labdázott Bessenyei Sándor tizenkétéves és Bessenyei Miksa hét éves kis fiuk. Vaalmelyik labdával megdobta a kemence fölé akasztott egy csövű töltött puskát, amely a földre esett és elsült. A töltés serétjei a kis lány jobb vállába és jobb kezébe fúródtak. Kovács Erzsébet a kórházba szállították.

— **Rejtélyes járvány egy párisi kaszárnyában.** Párisból írják, hogy a garde republicaine kaszárnyájában rejtélyes járvány ütötte fel a fejét. Eddig hatvan tiszt és altiszt kapta meg a betegséget, amely hasonló jelenségekkel jár, mint a metilalkoholmérgezés. Valószínű, hogy rossz ivóvíz okozta tifuszról van szó. Különös, hogy a betegséget kizárólag női gárdisták meg, a fős és gyermekes altisztek, akik a kaszárnyában laknak és a maguk kosztján élnek, mentesek maradtak tőle. Még rejtélyesebbé teszi az epidémiát, hogy a napokban az egész párisi helyőrséget beoltották tifusz ellen, köztük a köztársaság gárdistáit is. Tegnap plezárták a kaszárnyát és a gárdistákat, a kik az Elyseében teljesítenek szolgálatot az elnök körül, más ezreddel helyettesítették.

Modern és a legjobb
Villamos
berendezések
rendelje meg
FÖLDVÁRI
üzleti telefon 168
gyári telefon 816
Tanuló felvétetik.

Az árpádtéri református templom órája.

Az új református Árpád-téri templom órája németújfalusi Simonffy János nagylelkű adományából immár teljesen készen van. A jövő hét folyamán fogja elhelyezni Kónya László városi órás az Árpád-téri templom tornyán a pompás, új órét, amelynek csodájára járnak a Kónya-féle üzletben.

Az új toronyórát Kónya László műorás nagyszabásu terve után a budapesti villamos óragyár készítette el a lehető legmodernebb felszereléssel és kivitelben. Az új toronyóra lesz Debreczen legpontosabban járó toronyórája. A pompás óra éjjel is fogja mutatni az időt, amennyiben az óramutató lapok átlátszó anyagból csinálják és a hátuk mögött villamos lámpák — amelyeket az óra önműködőleg gyújt fel — fognak égni.

Az Árpád-téri templom új órája 2650 koronába kerül. Valóságos remeke ez az óra az órás mesterségnek és disze lesz a pompás és modern Árpád-téri református templomnak, a kálvinista Róma legújabb templomának.

Tarka krónika.

A legmodernebb sport. Kitűnő üdülőhely.

Ilyenkor nyár felé több ideje van az embernek s a szabadság idő pihenőjét nagyon sok ember arra használja fel, hogy pihenjen, amit egész esztendőben elmulasztott — és sportoljon egy keveset.

Erről beszélgetnek a kávéházban és sorra szedik az összes ismerőseket, hogy ki milyen módját választotta a testedzésnek.

O, a legmodernebb sportot mégis X barátunk választotta — mondja valaki. — Ő repül!

— Ne mondja — igazán? Kérdik a többiek!

— Igen — lovagolni tanul.

Börtön és fegyház látogatóknak megengedik néha, hogy kérdéseket intézzenek a rabokhoz. A kérdések persze csak ilyenek lehetnek: «Hogy érzi magát?» «Miért van elítélve?» «Mennyi időre?» «Mikor fog kiszabadulni?» S amilyen sablonosok a kérdések, rendszeren ép oly sablonosok a feleletek is. (Amíg meglepőbb volt tehát, amikor egy látogató a multkor feltevé a szokott kérdést: «Hogy érzi itt magát?» — a következő különös feleletet kapta:

— Köszönöm, uram, pompásan. Elvezem a szabadságomat.

— Hogy-hogy? Nem értem... — mondta zavarodottan a látogató.

— En tudnillik — bigamiáért vagyok elítélve.

Nyugdíjas ember pénzbeszedő felvétetik cím a kiadóhivatalban.

Mister Alexander

alias Róth Sándor

a telepatikus fenomen.

A debreczeni kudarc után Szegeden.

Az elmúlt tél folyamán országos híru szenzációt keltett egy Mister Alexander néven szereplő hipnotizőr leleplezése, aki Debreczenben a Hajnal-Mulató színpadán produkálta «telepatikus csoda» mutatványait. A rendőrség leleplezte Alexandert, akitől kiderült, hogy Róth Sándornak hívják, kereskedősegéd és hipnotizálásért már többször volt büntetve. — Debreczenből a rendőrség e miatt kitiltotta Róthot, aki azonban nem felejtette el itteni kudarcát. Mint a Szegedi Híradó alább következő cikkében olvassuk, Mister Róth legutóbb Szegeden próbálkozott meg a hipnotizálás veszedelmes mesterségével. A Szegedi Híradó ezt írja róla:

A Vígyszínpad-Kabarében néhány hét előtt föllépett egy Alexander nevű artista, aki a plakátokon mutatványát a telepatikus csodának nevezte. A mutatvány abból állt, hogy mindazt, amit a közönség között járkáló Alexandernek egyszer a fölébes ugtak, a színpadon ülő médium kitalálta és megmondta. Az érdekes produkció titkára senki sem jött rá Alexandernek még a kérdés föltevésének módja által sem vol alkalma médiumának direktívákat adni, hogy mit válaszoljon, mert a médiumhoz a kérdéseket is a közönség maga intézte. Alexander médiumával együtt Szegedről Debreczenbe ment s ott a Hajnal-Mulatóban lépett föl. Itt azonban megtörtént vele az a malőr, hogy egy este a médiuma a produkció befejezése után is megmaradt álomszerű állapotában s Alexander a legnagyobb erőlködéssel igyekezett fölkelteni. Verte, ütötte médiumát, kezeinek, lábainak kicsavarásával kozott fájdalommal aztán végre sikerült magához téríteni. Ez az eset felkeltette a hatóság figyelmét s egyeste Rostás főkapitány a tisztí főorvossal s rendőri asszisztenciával megjelent a mulatóban, megállapították, hogy Alexander médiumát — akit Rónai Aladárnak hívnak s kereskedősegéd — minden este hipnotizálta s ily állapotban szuggerálta neki a válaszokat. Utóbbi időben egyre gyakrabban fordult elő, hogy a médiumot, akinek szervezte teljesen kimerült, csak kínzással tudta fölkelteni. A szerencsétlen médium sirva könyörgött a kapitánynak, — hogy mentse meg kínzójától. Alexanderrel kiderült, hogy igazi neve Róth Sándor, egy ízben hipnotizálásért már büntetve volt.

Gyógyszerészyakornokul

6-8 gymn. osztályt végzett tanulót kedvező feltételek mellett fogad **Bereczk Péter** gyógyszerész Hódmezővásárhelyen.

Modern alkimisták.

Aranyat csinálnak Bécsben

Evezredek multak el azóta, hogy rejtélyes tudósok életük minden fáradozását a bölcsék kövének keresésére szentelték. Az alkimisták ősei szívár eredménytelenségek után hunyták le szemüket, de követőik megalapították a kémiát. Egy pár évszázaddal ezelőtt is éltek még aranykeresők, akik görebe és lombikok előtt üldögélve várták, hogy mikor lesz a higanyból arany. Ezekből a boszorkánykonyhákban nem került ugyan ki arany sohasem, de az álmok hőbortos tudósainak köszönhetjük az elemek fölfedezését, a kémia első eredményeit. Még nem is olyan nagyon régen neveltünk az aranycsinálókön és lehetetlenségnek tartottuk a délibábos álmokat. A tudomány megalakította az elemek teóriáját és ezzel megdöntöhetetlenül igazolta, hogy lehetetlen az egyes elemek áthasonítása. Most azonban már másként gondolkoznak igen jelentős tudósok. — Vannak ugyanis olyanok, akik azt állítják, hogy a bölcsék köve, illetve az aranycsinálás utáni kutatás nem is olyan délibábos örület. Az aranycsinálás különösen nem az, csak hogy nem jóságokkal kell a görebe előtt helyet foglalni, hanem a tudomány legujabb, csodás felderítéseivel és okszerű, szigorúan betartott szabályaival.

Csak nemrégiben történt, hogy Ramsay és Ostwald meglepő felfedezésekkel állott elő. Nem kevesebbet állítottak, mint azt, hogy az elemek teóriája megtámadható. Beható kutatások után igazolták, hogy az elemek mindinkább csekélyebb számban szoríthatók vissza. Nem kis meglepetés volt a tudományos világ számára, mikor az angol Ramsay lithiummá alakította át a rezer tudósok jelenlétében. Szóval megtörtént a csoda, hogy egy fémből, amelyet eddig önálló elemnek tartottak, egy mákat állítottak elő. Az elemteória és védelmezői sokáig igyekeztek másféle magyarázatot adni a jelenségnek és új kísérleteket végeztek. Az eredmény azonban mindig ugyanaz maradt és így végül is kénytelenek voltak elismerni, hogy az elemek elmélete vereséget szenvedett.

Az aranycsinálás tantételét két német mérnök állította fel. Jelenleg Bécsben élnek ezek az urak, akik most kinyilatkoztatták, hogy sikerült nekik ezüstből aranyat készíteni. A modern aranycsinálók Ramsay és Ostwald tételére hivatkoznak és az elem-elmélet megdöntésével magyarázzák fölfedezésüket. Ezenkívül felállították azt az elméletet, hogy az anyagok, amelyek a természet kohójában alakultak ki, bizonyos mértékben közös belső tartalommal bírnak és ezek áthasoníthatók. A mérnökök, akiknek a laboratóriumában megfogalmazott ez a gondolat, kémiai uton feloldottak tiszta ezüstöt és ezt a folyadékot fotó — kémikus — katalitikus befolyásoknak tették ki. Hosszas folyamat után egy idegen, az ezüsttől merőben különböző anyaghoz jutottak. A vizsgálódások kiderítették, hogy ez az

anyag aranyérc. Senki sem lepődött meg jobban az eredményen, mint maguk a föltalálók. A kémiai uton nyert testnek egyes darabjait elküldték külföldre kísérleti intézetekhez megvizsgálás céljából. Az egyik legtekintélyesebb bécsi intézet szintén megvizsgálta az anyagot, amelyet úgy küldtek be a mérnökök, hogy találják és sejtelmük sincs arról, hogy mi lehet. Egy pár nap múlva aztán megérkezett a felelet, hogy az anyag aranyérc, amely hat kiló aranyat ad tonnánként. Képzelték, hogy a mérnökök tovább dolgoztak. A kísérletet megismételték és az eredmény ugyanaz maradt. Természetesen megtették a lépéseket a találmányuk megvédésére. Ezidőszerint még Bécsben időznek és értékesíteni akarják a találmányt. Eggyelőre egy tonna ércet akarnak előállítani, hogy hat kiló tiszta aranyat nyerhessenek. A folyamat, amely alatt ez végbemenne, — mindössze 24 órát venne igénybe.

A föltalálók, akik természetesen nagyon sok kételkedést tapasztaltak magukkal szemben, hajlandók egy komoly és megbízható férfiakból álló bizottság előtt megismételni kísérletüket. Ha tényleg beigazolódnak az elmélet helyessége, ha a tudósokból álló bizottság előtt is igaznak bizonyul a mérnökök kísérlete, akkor ez a fölfedezés korszakalkotó jelentőségű változásokat idéz elő a pénz- és értékviszonyok terén. Most már csak az a kérdés, hogy mit mond a bizottság?

Közgazdaság.

Kamarai titkárok orsz. gyűlése. A budapesti kamara szombatra, július 27-ére értekezletre hívta össze a kamarai titkárokat a vámpolitikai központ megszervezése ügyében. Az értekezleten a debreczeni kamara titkára is részt vesz.

Gyűlések a kamaránál. A kamara elnöki tanácsa és közös bizottsága tartott tegnap Szent-Királyi Tivadar elnöksége alatt ülést. Az elnöki tanács különösen az építkezés dolgaival, a közös bizottság pedig a szakiskolai ösztöndíjak kiadományaival és az államsegélyes kérvények elintézésével foglalkozott.

A kamara építkezése. A kamarai székház és bérpalota építése befejezéséhez közeledik. Mult évi szeptember elején kezdtek az építést s a lakásbérlet ez évi augusztus 1-én beköltözködni. Vagyis a remek palota 11 hó alatt épül, ami még nem volt Debreczenben. Az elnöki tanács, mint építbizottság legutóbbi ülésén hosszasan foglalkozott a lakatasmunkák erélytelen vitelén, ami egyedüli csorbája az építkezésnek. Ezt is át tudta azonban a vezetőség hidalni. Ellenben a többi munkára nézve a legnagyobb megelégedést és elismerést fejezte ki a helyi iparosoknak, kik felfogták kötelességüket s átértették, hogy az ipar palotájának emelésénél a rendes kötelességtudáson felül is meg kellett tenni a magukét és ezt megtéve, dicsőséget szereztek a helyi iparnak. Kiemelte a kamara elismerésével az eddigi munkavállalkozók közül Harsányi István asztalos, Dihen János festő és falkárpító, Mészáros György ács és Blattner Gyula üveges vállalkozókat. A fővállalkozóra, a Fejér és Ritter cégre akkor kerül a sor, ha az épület teljesen be lesz fejezve s a kamara is beköltözködhetik.

A kamara ösztöndíjainak második sorozatát, a szakiskolai ösztöndíjakat a kérelmek beható megvizsgálása alapján tegnap tartott ülésén osztotta ki a kamara közös bizottsága. Ösztöndíjban részesültek: A debreczeni keresk. felső tanintézetnél: Kischka Vincze 200 K, Simonyi Lajos 200 K, Keller István 200 K, Nagy Sándor 200 K, Laczkó József 100 K, Devics Anna 100 K, Bródi Pál 50 K. — A debreczeni m. kir. áll. fémipari szakiskolánál: Szász László 200 K, Pólya Endre 200 K, Földessy János 200 K, Balogh Béla 200 K, Ceglédi Mihály 200 K, Ehrenreich Kálmán 100 K, Hajdu Ferencz 100 K, Szabó Károly 100 K, Kerekes Ferenc 100 K, Ujházi Géza 100 K, Szilágyi József 100 K, Tolnay István 100 K, Németi Sándor 100 K, Simanec Gyula 100 K, Parti Ferencz 100 K. — A szatmári keresk. tanintézetnél: Mezei Ferencz 150 K. — A szolnoki keresk. tanintézetnél: Kardos Lajos 150 K. — Az ország különböző ipar iskóláinál pedig: Szalkay Károly 150 K, Smiják István 150 K, Radetzky József 150 K, Lacka László 150 K, Scheff János 100 K, Petki József 100 K, Szabó József 100 K, Tompa Zoltán 100 K, Weingartner Győző 100 K, Ignáth Kálmán 100 K, Öhm Jenő 100 K.

A szerkesztésért felelős Voith György.

Ideggyenge férfiak!

Az elgyengült erő azonnali visszaszerzésére legmegbízhatóbbak az

Evalon-tabletták,

melyeknek káros következményük nincs. próbadoboz K. 4.40 1/2 doboz K. 10.50, 1 egész doboz K. 18.20. Utánvét mellett vagy a pénz előre való beküldése ellenében küldi

Polgár Gyula gyógyszerár

Pozsony, II. Frigyes főherceg-ut 20

Puhafa'écz hulladékot Puhafa ronkó végeket, fűrészpont

egész vasuti kocsik rakományokban

olcsón szállítják

Klein Zsigmond és Társa
gőzfűrész

Osszatelep (Bereg megye).

Allandóan

mellékkeresésként is

sok pénzt

kereshet

ha címét foglalkozása megjelölésével Budapest, 55 ös postahivatalba „Universium” jelígre beküldi. — Nem ügynökség.

HASZNÁLJON! Szaggatás, fejfájás, oldalművelés, hát- és derékfájdalmak ellen Dr. Borovszky-fele most már kellemes szaga

BOROLINT

Ára 80 fillér, próbaüveg 50 fillér. Mosakodásra: szépitő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.

Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-cukorkát.

Ára 20 és 40 fillér.

Kapható az ország nagyobb gyógytáraitban és drogériáiban.

Kapható városunkban a következő cégeknek: BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ gyógyszerészeknél, KÖZPONTI DROGÉRIÁBAN,

DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J. kereskedő uraknál, — Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerárban. — Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében.

Viszontelárusítók kerestetnek! — Kérjen ingyen használati utasítást! Próbaüveg állatorvosoknak ingyen Központi Borolin-Főraktár Budapest, II. Margit-rakpart 45. szám.

Amerikai Parti Áruház

Hatvan-utca 20.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Egy vidéki banknál elzalogosított árukat 50%-al a beszerzési áron alul vettem meg és árakat alábbi olcsó áron ajánlom a n. é. vevő közönségnek.

Finom zefir férfi ingek	K 2.50-től
Finom fehér	2.—
Férfi gallérok	—18
„sapkák	—50
Fü és leány szalmakalapok	—30
Finom női batist és zefir blousok	2.—
Finom női selyem blousok	3.—
Férfi nadrágtartók	—50
Kész pongyvlák minden kivitelben	4.90
2 méter szerb vászon	—22
Selyem sálak minden elfogadható árt.	

Tisztelettel Löwenheim Albert.

NYILT-TÉR

Serravallo's

Vasas Kina-bor.

Kitüntetve 1906. évi bécsi Hygienikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel. Erősítő-szer gyengékedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágyerjesztő idegerősítő és vérjavító-szer.

7000-nél több orvosi ajánlat.

Kiváló íz.

J. SERRAVALLÓ cs. kir. udvari szállító

Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 L. üvegekben 2:60 Korona 1 L. üvegekben 4:80 K.

Előkelő

minden ágazatot művelő nagy

biztosító intézet

egyik vidéki főgynökségének vezetésére alkalmas biztosítási tisztviselőt keres. Olyan erők, akik a biztosítás minden ágazatában jártassággal bírnak, szervezésben és üzletszerzésben nagy gyakorlattal rendelkeznek az irodai munkálatokat végezni tudják, küldjék be ajánlataikat a referenciák megjelölésével „Szorgalmas és megbízható” jelige alatt Eckstein Bernát hirdetőjébe, Budapest VII. Erzsébet-körút 37.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári időnyre.
Egy szelvény 1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor.
teljes térfelületéhez 1 szelvény 15 kor.
(szél, csapadék és mállás) 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak 1 szelvény 20 kor.

Amennyiben a szövetek azonosruhához 20. — 25. — 30. — 35. — 40. — 45. — 50. — 55. — 60. — 65. — 70. — 75. — 80. — 85. — 90. — 95. — 100. — 105. — 110. — 115. — 120. — 125. — 130. — 135. — 140. — 145. — 150. — 155. — 160. — 165. — 170. — 175. — 180. — 185. — 190. — 195. — 200. — 205. — 210. — 215. — 220. — 225. — 230. — 235. — 240. — 245. — 250. — 255. — 260. — 265. — 270. — 275. — 280. — 285. — 290. — 295. — 300. — 305. — 310. — 315. — 320. — 325. — 330. — 335. — 340. — 345. — 350. — 355. — 360. — 365. — 370. — 375. — 380. — 385. — 390. — 395. — 400. — 405. — 410. — 415. — 420. — 425. — 430. — 435. — 440. — 445. — 450. — 455. — 460. — 465. — 470. — 475. — 480. — 485. — 490. — 495. — 500. — 505. — 510. — 515. — 520. — 525. — 530. — 535. — 540. — 545. — 550. — 555. — 560. — 565. — 570. — 575. — 580. — 585. — 590. — 595. — 600. — 605. — 610. — 615. — 620. — 625. — 630. — 635. — 640. — 645. — 650. — 655. — 660. — 665. — 670. — 675. — 680. — 685. — 690. — 695. — 700. — 705. — 710. — 715. — 720. — 725. — 730. — 735. — 740. — 745. — 750. — 755. — 760. — 765. — 770. — 775. — 780. — 785. — 790. — 795. — 800. — 805. — 810. — 815. — 820. — 825. — 830. — 835. — 840. — 845. — 850. — 855. — 860. — 865. — 870. — 875. — 880. — 885. — 890. — 895. — 900. — 905. — 910. — 915. — 920. — 925. — 930. — 935. — 940. — 945. — 950. — 955. — 960. — 965. — 970. — 975. — 980. — 985. — 990. — 995. — 1000.

Siegel-Imhof Brünn.

Amennyiben a szövetek azonosruhához 20. — 25. — 30. — 35. — 40. — 45. — 50. — 55. — 60. — 65. — 70. — 75. — 80. — 85. — 90. — 95. — 100. — 105. — 110. — 115. — 120. — 125. — 130. — 135. — 140. — 145. — 150. — 155. — 160. — 165. — 170. — 175. — 180. — 185. — 190. — 195. — 200. — 205. — 210. — 215. — 220. — 225. — 230. — 235. — 240. — 245. — 250. — 255. — 260. — 265. — 270. — 275. — 280. — 285. — 290. — 295. — 300. — 305. — 310. — 315. — 320. — 325. — 330. — 335. — 340. — 345. — 350. — 355. — 360. — 365. — 370. — 375. — 380. — 385. — 390. — 395. — 400. — 405. — 410. — 415. — 420. — 425. — 430. — 435. — 440. — 445. — 450. — 455. — 460. — 465. — 470. — 475. — 480. — 485. — 490. — 495. — 500. — 505. — 510. — 515. — 520. — 525. — 530. — 535. — 540. — 545. — 550. — 555. — 560. — 565. — 570. — 575. — 580. — 585. — 590. — 595. — 600. — 605. — 610. — 615. — 620. — 625. — 630. — 635. — 640. — 645. — 650. — 655. — 660. — 665. — 670. — 675. — 680. — 685. — 690. — 695. — 700. — 705. — 710. — 715. — 720. — 725. — 730. — 735. — 740. — 745. — 750. — 755. — 760. — 765. — 770. — 775. — 780. — 785. — 790. — 795. — 800. — 805. — 810. — 815. — 820. — 825. — 830. — 835. — 840. — 845. — 850. — 855. — 860. — 865. — 870. — 875. — 880. — 885. — 890. — 895. — 900. — 905. — 910. — 915. — 920. — 925. — 930. — 935. — 940. — 945. — 950. — 955. — 960. — 965. — 970. — 975. — 980. — 985. — 990. — 995. — 1000.

Lapkihordó asszonyok lapunk kiadóhivatalában felvétetnek.

Gyomorgörcs, kólika étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszser a

HOLLANDI GYOMORCSEPPER

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő
gyógyszertárában
Debreczen.

HÁRSFALVA gyógyfürdő klimatikus gyógyhely.

(Vasuti állomás.) Posta- és távírda. 230 méter magasságon fekszik a tenger színe felett. **Fürdőidény május 1 — szeptember 30.** Gyönyörű fekvés. ózondus hársfa és fenyőfaerdők. — Kényelmes és olcsó ellátás, modern berendezés, hidegvíz-gyógyintézet, sós- és fenyő beléggző termék (Inhalatorium), savanyuvizes és vasas ásványvízfürdők, orvosi felügyelet alatt álló kitűnő vendéglők. **Gyógyvize kitűnő hatású** tüdőbajok, malária (mocsárláz), gége-hörg- és tüdőhurut, máj- és lépdegánatok, hólyaghurut, specifikus a görvélves csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejtájtás, migräne, histéria, szédülés, nehézlégzés, hipocondéria, vérbajok, köszvény, görvél, bujakkór, delirium trem. potat. Női bajok, sápkór, havi zavaroknál. Részletesebb felvilágosítással szolgál

Hársfalva, Bereg megye.

a fürdőigazgatóság.

Főranqu hölgyek legkedvencebb szépítőszere a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arccrème és mert hírneves vegyészek állítása szerint ez a **legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító.** A Margit-crém a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban **meglepő, gyors és biztos.** A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. **Rár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szep-lők, májfoltok és mindennemű kiütések.** A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! **Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fill. Margit-puder 1 K. 20 f.** Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD
KAPHATÓ Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Barbóc Zsigmond H.-Böszörményben Ercey Gábor gyógyszerárakban.

Miért

Ne fogadjunk el Má-à-ást!!

csak Óriás

FEDÁK
Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegáns tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz **30 fillér-ért**

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság**

Minden szó egyszeri beiktatása 5 fillér. Vastagabb betűvel 10 (tíz) fillér

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kériük.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, aszalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Papián és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbavásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Külföldi praxissal rendelkező, felső ipariskolát végzett fiatal ember, ki a műszak minden ágában jártas, Debreczenben állást keres. Szíves megkereséseket «Műszaki» jellegűen a kiadóhivatal továbbítja.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papíráru üzletében, Piac—Csapó-utca sarkán.

Ipariskolát végzett építési rajzoló augusztus hó 1-re belépésre alkalmazást keres. Címe: Hamerschmidt Jenő Szombathely, Paragvár-u. 26.

Azonnali belépésre és állandó munkára keresek egy oly kefékötő munkásnőt, aki szépen szurkolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt, biztosítva. Cím: Benedekfy Béla kefékötő mester, Zilah, Szilágy-megye.

CSINOSAN butorozott különbejárta utcai szoba villanyvilágítással kiadó Vörösmarty-u. 1.

LUCERNA friss vágású, ölenként 8 fillérével kapható Bíró Pálnak mikepércsi országút mellett eső kertgazdaságban.

KIADÓ Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérlet.

KIADÓ lakás a Piac utca 59. számú S einfeld féle házban, az első emeleti utcai lakosztály, 1912 évi novembe. 1-től kezdve kiadó. Értekezni a házmesternél.

EGY butorozott szoba Csapó-utca 19. sz. alatt kiadó esetleg 2 ur részére.

PIAC-U. 85. sz. alatt, a jelenlegi bodega helyiség azonnal kiadó. Értekezni Wiener Adófnál Kossuth u. 27.

TISZTESSÉGES fiatal bejárónő egész napra könyvvel jelentkezhet Kigyó-utca 41. sz., délután 2—6 óra közt.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnal beléphet Eötvös utca 64.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket rakáron tart Balint József asztalos (Csapó) Berek-utca.

Vizvezetékek, Gyenes Antal, Csapó-u. 6. Telefon 15

csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

MOLL-FÉLE Seidlitz-Por.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK, gyomorhív, rögzített SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VERTOLLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós borszész nevezetesen mint a fájdalomcsillapító bedörzsöléseszközvény, csusz és a meg-hűléségyéb következményeinek legismertebb népszerű.

Egy ózozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásáért és ápolására ugy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva. Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Ludaser János

női, pipere csipke és rövidaru üzlete (Városház épület) Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arcfátyol, harisnya és párisi ujdonságokban

CSÁSZÁRFÜRDŐ BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irtalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kenes hévvízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőleg- szénasavas- és villamos vizfürdők. — A fürdők kitünő eredményre használnak főleg csusz-bántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés intányos árak. — Gyógy- és zenéi nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

Cs. és kir. szabadalm.

sérvkötők

pneumatikus gumi pelottával. Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és lógó has ellen. Gummi görcsér harisnyák. Műlábakat és műkezeket amputáltak részére, testegyenestő-, járó- és támasztó fűzőket. egyenestartókat a ferdennöltekre, — valamint a betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készít a technika legmodernebb elve szerint, legutányosabb gyári árak mellett

KELETI J. cs. és kir. szabad. sérvkötők és testegyenestő gépek gyára.

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

Legújabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Alapítva 1878. Telefon 13—76.

Egy okos fej

elsajátítja azon vívmányokat, melyekkel a tápszerkémia a házasszonyt meg ajándékozta.

Dr. Oetker süti-pora a 2 f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker puding-pora a 2 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóedelt nyújt.

Dr. Oetker vanillincukra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillizására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia esővet. Egy csomag tartalma 2—3 jó vanillia-csónék felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyenes.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Thurzófüred

A déli Szepességnek egy remeke, ősi fenyesek közepette. Vasuti állomás Gölnicz-bánya, 572 m. Posta és távirat helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, szabad-, nap- és tófürdők, villanyozás és massage.

Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, nyágesere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás.

Kitünő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30, július elejétől 6 heti tartózkodás után 30 százalék árengemény.

Szobák egész idényre olcsó átalány-árban bérelhetők.

Állandó fürdőorvos: **Dr. Vladár József** Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.